

Kärnkraftssamordnarens rekommendationer avseende utbyggnad av ny kärnkraft

Delrapport 1

2024-06-18

Carl Berglöf, Nationell kärnkraftssamordnare
Klimat- och Näringslivsdepartementet

Övergripande åtgärder

- Nytt energipolitiskt mål: 100% fossilfritt elsystem 2040
- Ändring i miljöbalken möjliggör fler än tio reaktorer samt nya förläggningsplatser
- Nytt energipolitiskt ramverk beslutat av riksdagen
 - Planeringsmål, 300 TWh
 - Leveranssäkerhetsmål
 - Färdplan för ny kärnkraft
- Ökade forskningsanslag för kärnkraft (Energimyndigheten)
- Internationella insatser

Specifika främjande åtgärder

- Uppdrag att se över myndigheters uppgifter och ansvar inom energiområdet (Klimat- och näringslivsdepartementet 2024-03-29)
- Utveckling av finansieringsmodell för ny kärnkraft (Finansdepartementet, 2024-08-12)
- Elmarknadsutredning för att bland annat utveckla investeringsförutsättningarna på elmarknaden (Klimat- och näringslivsdepartementet, 2025-04-25)
- En nationell samordnare för utbyggnad av kärnkraft (Klimat- och näringslivsdepartementet, 2026-12-31)
- Uppdrag att vidta förberedande åtgärder för att kunna ställa ut statliga kreditgarantier (Riksgäldskontoret)
- Uppdrag att kartlägga områden lämpliga för fossilfri elproduktion (Energimyndigheten, 2024-10-25, 2025-10-25)
- Planering för ökad elanvändning, synliggöra plats för anslutning (Svenska kraftnät, 2025-02-22)

Specifika regulativa åtgärder

- Miljötilståndsutredningen
(Klimat- och Näringslivsdepartementet, 2024-12-15)
- Kärnkraftsprövningsutredningen
(Klimat- och Näringslivsdepartementet, 2024-12-20, 2025-08-29, 2026-02-27)
- Ny kärntekniklag
(Klimat- och Näringslivsdepartementet, 2025-09-30)
- Uppdrag om förhandsprövning av reaktorer
(Strålsäkerhetsmyndigheten, 2024-06-11)
- Stärkt kompetens för strålsäker kärnkraft
(Strålsäkerhetsmyndigheten, 2025-12-20)
- Finansiering av omhändertagande av restproduktioner vid etablering av ny kärnkraft,
(Riksgäldskontoret, 2025-08-31)
- Organisering av det tekniska stödet för kärnsäkerhet och strålskydd
(Statskontoret, 2025-01-15)

Lägesbild - bedömning

- Utförda och pågående utredningar och regeringsuppdrag hanterar de för tillfället uppenbara hindren och utmaningarna och bidrar sammantaget till att förutsättningarna för ny kärnkraft förbättras väsentligt.
- Bedömningen att färdplanens mål är möjligt att uppnå kvarstår
- Viktigt att nå tydlighet kring förutsättningarna under 2025
- Fler än en aktör behöver materialisera sina planer
- Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att säkra färdplanens mål och för att uppnå en kostnadseffektiv utbyggnad

Rekommendationer

- Etablera en programorganisation
- Koordinering kommer krävas mellan projekten
- Kan byggas ut i moduler efter behov och i proportion till statens finansiella åtagande:
 - Projektsponsor
 - Planera och förbereda förläggningsplatser
 - Planera leveranskedja
 - Hantera typgodkännanden av reaktorer
 - Upphandling
 - Hantering av radioaktivt avfall och kärnavfall

Staten

Programorganisation

Projektorg. 1

Projektorg. 2

Projektorg. 3

Osv...

Rekommendationer

- Genomförande av en systemstudie
 - Kvantifiera elmarknadsnyttan med ny kärnkraft
 - Uppdrag till Svenska kraftnät
- Utredning om gränsdragning och process avseende byggregler
 - Intern utredning inom Landsbygd- och Infrastrukturdepartementet
- Etablera en nationell värdekedja
 - Uppdrag åt Business Sweden

Övriga rekommendationer

- Klarställande av hantering av arbetsmiljökrav
 - Regeringsuppdrag till Arbetsmiljöverket
- Bedömning av kompetensbehov
 - Pågående utredning hos Energimyndigheten
- Stärkt lokal planering
 - Samordningsinitiativ under hösten
- Systematisk genomgång av förutsättningarna för ny kärnkraft
 - Granskning av IAEA